1852. ZEGELEN No. 64.

LEEUWARDER COURANT.

DINGSDAG den 10 AUGUSTUS.

BEKENDMAKING.

Bij deze wordt aan de belanghebbenden bekend gemaakt, dat uithoofde van de vernieuwing der Ophaalbrug te *Ritzumasijl*, over de trekvaart van *Leeuwarden* naar *Harlingen*, van af den 11 tot en met 24 Augustus 1852, de passagie met rijtuigen en vee over dezelve, zal zijn gestremd, zullende die van voetgangers en de doorvaart van schepen, onbelemmerd kunnen geschieden.

Leeuwarden, den 7 Augustus 1852. *De Commissaris des Konings in de provincie Friesland,* VAN PANHUIJS.

DE COMMISSARIS DES KONINGS in de provincie *Friesland*,

Brengt bij deze ter kennis van de belanghebbenden, dat op heden invorderbaar gesteld en tot dat einde afgezonden zijn de primitieve Patentkohieren, over de dienst 1852/3 van de Gemeenten: *IJlst*, *Beetgum*, *Dronrijp*, *Anjum*, *Akkerwoude*, *Donkerbroek*, *Makkinga*, *Oosterwolde*, *Jorwerd*, *Baard*, *Roordahuizum*, *Warga*, *Oppenhuizen*, *Scharnegoutum*, *St. Anna-Parochie*, *Gorredijk*, *Ternaard*, *Nes*, *Holwerd*, *Marrum*, *Joure*, *St. Johannesga* en *Lemmer*, en dat men tegen verkeerde of te hooge aanslagen, welke in voormelde Kohieren mogten bestaan of worden verondersteld, zich bij reclame gerigt aan Heeren Gedeputeerde Staten dezer Provincie, zal kunnen voorzien, mits zij behoorlijk ingerigt met bijvoeging van de vereischte bijlagen, binnen *drie* maanden na den dag van afkondiging der Kohieren zij ingediend, des verkiezende bij den Controleur der Directe Belastingen, In- en Uitgaande Regten en Accijnsen in de Divisie van Contrôle, waarin de aanslag is geschied.

Den belanghebbenden wordt verder aangeraden, op dezen termijn van indiening wel te letten, aangezien zij bij overschrijding daarvan, door eigene schuld zouden hebben veroorzaakt, dat op hunne reclames geen acht konde worden geslagen.

Leeuwarden, den 7 Augustus 1852. *De Commissaris des Konings,* VAN PANHUIJS.

De middelprijzen van de *in-* en *uitlandsche Tarwe* en *Rogge*, waarnaar de zetting van den prijs van het *Tarwe-*, *Rogge-* en *Zwitserschbrood* moet worden geregeld, zijn op de markt van Vrijdag den 6 Augustus 1852, te *Leeuwarden*, geweest als volgt:

Van de *Tarwe* per mudde	*f* 8,00.
Van de *Rogge* per last, voor het *Roggebrood* . . .	- 196,00.
Van de *Rogge* per last, voor het *Zwitserschbrood* . . .	- 196,00.

Leeuwarden, den 7 Augustus 1852. *De Commissaris des Konings in de provincie Friesland,* VAN PANHUIJS.

LONDEN, den 5 Augustus.

De persoon, van wien de *Morning Chronicle* mededeeling heeft ontvangen van den tekst der voorgegevene overeenkomst tusschen de drie Noordsche Mogendheden, heeft dit blad aangeschreven om vol te houden dat genoemd staatstuk echt is; dat het bewijs daarvan is de bron, waaruit hij het heeft ontleend; in de waarschijnlijkheid van deszelfs aanwezen en in de zwakke wijze, waarop het is tegengesproken.

— Volgens den New-Yorkschen correspondent van de *Times*, zou er ter zake van de visscherij, bij New-Foundland, eene groote opgewondenheid in de Vereenigde Staten heerschen. De heer *Webster* heeft een brief van den heer *Everett*, voormalig gezant der Vereenigde Staten van Noord-Amerika te Londen, openbaar gemaakt, behelzende dat, dd. 26 April 1845, door lord *Aberdeen* aan de Amerikaansche visscherij verlof is gegeven tot de visscherij in de baai van Fundy, en door dien staatsman ten zelfde tijde de belofte is gegeven om onderhandelingen te openen ten einde dit verlof tot de naburige kusten uit te strekken. De Amerikaansche visscherij op die kusten omvat 2100 vaartuigen en 30,000 man, en vertegenwoordigt een kapitaal meer dan 12,000,000 doll.

PARIJS, den 5 Augustus.

De uitslag der departementale verkiezingen is thans bijna geheel bekend. De laatste berigten daaromtrent wijzigen geenszins hetgeen reeds gezegd werd omtrent de onverschilligheid der kiezers. In de steden vooral zullen talrijke herkiezingen moeten plaats hebben, wegens het geringe aantal der stemmenden.

Voortdurend spreekt men over het al of niet waarschijnlijke eener spoedige herstelling van het Keizerrijk; als hiermede in eenig verband staande, zegt men, dat de heer *Drouin de Lhuijs* thans de verwezenlijking van het huwelijk van den President der Republiek, met kracht zal doorzetten.

— Krachtens een besluit van den minister van finantien, zal de overschrijving der oude 5 pCts. op het 4½ pCts. grootboek, als zijnde een uitvloeisel van de jongste conversie, niet langer kunnen plaats hebben, dan tot en met den 6 September aanstaande. Van af den 7 September zullen de houders van oude 5 pCts. wel inschrijvingen op het 4½ pCts. grootboek kunnen bekomen, maar zij zullen zich dan aan de gewone formaliteiten onderwerpen en bevorens de 4½ pCts. certificaten zelven, in ontvangst nemen moeten.

's GRAVENHAGE, den 6 Augustus.

De zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal werd Woensdag weder ten 1 ure geopend; daar er 35 leden tegenwoordig waren kon men overgaan tot de behandeling van zaken.

Op voorstel van den heer *v. Zuylen v. Nyevelt* wordt besloten de ingekomen 3 ontwerpen niet naar de afdeelingen te verzenden, daar toch geene behandeling er over spoedig zal plaats hebben. — Eene missive van den minister van finantien over de opheffing van het fonds van nationale nijverheid zal worden gedrukt.

De voorzitter stelt voor, de beraadslagingen over het tractaat met Frankrijk op morgen te stellen.

Nadat vervolgens verslag is uitgebragt over het ontwerp nopens het bouwen in den omtrek van vestingen en over een paar verzoekschriften, beginnen de beraadslagingen over het tractaat.

De minister vraagt de vergadering in comité te doen overgaan; zulks geschiedt niet, maar de zaak wordt in openbare beraadslaging gebragt.

De heeren *Wintgens* en *Mackay* bestrijden de voordragt als niet aannemelijk. De minister van buitenlandsche zaken verdedigt breedvoerig de twee grondslagen van het tractaat: 1°. de eerbiediging der regten van den auteur; 2°. de nakoming van het in 1840 gecontracteerd beginsel. Hij onderzoekt verder of Nederland te ver is gegaan. Of de bijzondere bepalingen van het tractaat goed zijn? Hij ontkent dat wij te ver zijn gegaan. Frankrijk had aanvankelijk veel meer geëischt, daarin is onzerzijds niet getreden; eindelijk heeft Frankrijk zich met ons gematigd voorstel vereenigd, om maar een einde aan de zaak te maken. Eindelijk wederlegt hij de bijzondere bezwaren tegen de artikelen van het tractaat aangevoerd. Na bijzonder lang daarover te hebben uitgeweid, is het ten bij vijf ure tot stemming gekomen en het ontwerp tot goedkeuring van het tractaat, *verworpen met algemeene stemmen*. De vergadering is tot nadere bijeenroeping uiteengegaan.

— Zijne Exc. de minister van binnenlandsche zaken is gisteren, van zijne reis naar Utrecht en Gelderland, in deze residentie teruggekomen.

Den 1 dezer heeft Z. Exc. de stad Boxmeer bezocht, en daar zijn intrek genomen bij den heer *Hengst*, burgemeester en lid der Tweede Kamer. Op het Gemeentehuis audientie verleend hebbende, heeft Z. Exc. een bezoek gebragt aan Jhr. *van Sasse van Isselt*, lid der Eerste Kamer, en vervolgens verscheidene gebouwen en inrigtingen, o. a. het klooster der Karmeliten en Karmelitessen, bezigtigd. De openbare gebouwen en vele particuliere huizen waren met vlaggen versierd. 's Avonds voor dat de minister naar Nijmegen terugkeerde, is hem eene serenade gegeven. — Op zijne reis naar Boxmeer had hij ook het klooster der Kruisheeren te St. Agatha bezocht.

Dingsdag heeft de minister de stad Tiel bezocht, aldaar audientie verleend en bij den burgemeester het middagmaal gebruikt. 's Avonds werd hem door het muziekcorps der stedelijke schutterij, met fakkellicht, eene serenade gebragt. — Een uitstap naar Dreumel doende, is Z. Exc. daar met een eererijtuig, eene eerewacht te paard en met muziek ontvangen.

Van Zalt-Bommel, waar de minister den 4den aankwam, heeft hij, na het verleenen van audientie, met den burgemeester, den heer *J. Booft*, een uitstap naar een gedeelte van den Bommelerwaard gedaan. 's Avonds zou hem eene serenade met fakkellicht gebragt worden.

LEEUWARDEN, den 9 Augustus.

VERGADERING DER HEEREN STATEN VAN FRIESLAND.

5 Augustus.

Tegenwoordig zijn 32 leden.

De notulen der Vergadering van gisteren morgen worden vastgesteld; die van de Vergadering van gisteren avond worden eveneens geresumeerd, zoover zij wegens den korten tijd hebben kunnen worden zamengesteld, om nader finaal gearresteerd te worden.

Op voorstel van den heer *v. Slooten* wordt de commissie van rapporteurs verzocht om eenige in het reglement voor de verveeningen overgeblevene woorden van vreemden oorsprong door andere uit onze eigene taal te vervangen, bij de naziening van het reglement dat voor de redactie nog in hare handen zal worden gesteld.

De commissie voor de beoordeeling van punt 5, de begrooting der provincie voor 1853, brengt verslag uit, dat ter griffie wordt gelegd om morgen te worden behandeld.

Aan de orde is de behandeling van punten 64, 69 en 70 de bepaling der verveenings kringen onder *Ter Idzard*, in de gemeenten *Schoterland* en *Haskerland*, en nog andere lage verveeningen in *Haskerland*. — Na eene korte discussie worden de bedoelde kringen vastgesteld, zoo als ze door Ged. Staten zijn voorgedragen.

Hierna wordt in behandeling genomen het nader rapport aangaande de door de gemeente *Oostdongeradeel* voorgenomene proefneming met eene nieuwe constructie van kunstwegen in die gemeente, punt 57. — Besloten de door Ged. Staten voorgestelde subsidie voor den aanleg van een gedeelte proefkunstweg niet toe te staan. Voorts de stukken betrekkelijk den aanleg van kunstwegen in *Oostdongeradeel* en *Kollumerland* aan Ged. Staten weder te verzenden, ten einde daarop in de winter-zitting te dienen van rapport zoo omtrent de daarbij voorgestelde constructie, als aangaande het subsidiëren van den aanleg, met bepaling tevens, dat, wanneer intusschen een gedeelte van den weg door de gemeente wordt aangelegd, de kosten daarvan ook kunnen worden opgenomen onder de aannemingssom, waarvan later eene subsidie mogt worden toegekend.

Verder is behandeld het rapport aangaande punt 111, een adres van veehouders in *Baarderadeel* tot wijziging van het reglement van politie wegens de longziekte onder het rundvee en vermindering van het tarief voor de veeartsen en deskundigen. — In overeenstemming met de conclusie wordt besloten, het adres ter zijde te leggen, vermits aan den adressanten verlangen reeds is voldaan.

Eindelijk is aan de orde de zaak punt 109, betrekkelijk de afschaffing van het floreenregister op *het Bildt*. — In overeenstemming daarmede wordt besloten, het reglement op de herziening en instandhouding der floreenregisters van 1848 te vermeerderen met eene nieuwe bepaling, waarbij dat reglement niet van toepassing wordt verklaard op de gemeente *het Bildt*, en voorts het reglement op de stemming van floreen-ontvangers van 1808 wordt aangevuld met eene aanwijzing van wat op *het Bildt* gehouden wordt voor floreen, floreenpligtige etc., terwijl eindelijk Ged. Staten wordt opgedragen, in de winterzitting te berigten of ook nog in andere gemeenten het floreen-register zou dienen te worden afgeschaft.

Nog wordt rapport uitgebragt op het adres van guardeniers, om afschaffing van het tarief der marktgelden te Leeuwarden en van het reglement op dat onderwerp. — Overeenkomstig de conclusie wordt besloten het adres aan Ged. Staten te verzenden ten einde daaraan overeenkomstig art. 44 hunner instructie gevolg te geven, en de zaak wat deze Vergadering betreft, niet verder in behandeling te nemen.

De Vergadering is hierop verdaagd tot morgen, 's voormiddags 9 ure. Daarna is eene zitting met gesloten deuren gehouden.

6 Augustus.

Tegenwoordig zijn 30 leden.

Worden gelezen en vastgesteld de verdere redactie der notulen van de avondzitting van den 4den en de notulen der vergadering van gisteren.

Aan de orde is de behandeling van het rapport nopens de begrooting der enkel provinciale en huishoudelijke inkomsten en uitgaven voor 1853.

Bij de daaromtrent gevallen besluiten is onder anderen bepaald:

dat de op de begrooting gestelde en tot nog toe steeds geplaatst geweest zijnde posten wegens belooning van den adsistent en adjunct-adsistent aan het bureau van den hoofd-ingenieur voor den Waterstaat daarvan zullen worden weggelaten;

dat Ged. Staten onderzoek zullen doen naar den oorsprong der stichting van de *Lemstersluis* en der heffing van de sluisgelden aldaar, en daarvan zullen berigten, ook met het oog op eene eventuele vermindering dier gelden;

dat de noodig geoordeelde fondsen beschikbaar zullen zijn voor aandeel der provincie in de slatting der *Dockumer Ee*, met eenige afsnijding van punten en daarstelling van bruggen;

dat op de begrooting zullen worden aangebragt de subsidien voor den aanleg der kunstwegen in de gemeenten: *Ferwerderadeel*, *Westdongeradeel* en *Dantumadeel*, even als die ook is aangebragt voor den weg van *Heerenveen* naar den *Groninger Straatweg*;

dat de post voor aankoop van veulens tot aankweeking van moeder paarden voor memorie zal worden uitgetrokken;

dat tot aanvulling der inkomsten tot bestrijding van de aangenomene uitgaven eene geldleening van hoogstens *f* 110,000 zal worden gesloten, tegen eene rente van *hoogstens* 4 %, dit laatste, ten gevolge van een voorstel van den heer *Heuveldop*, die meende, dat, met het oog op de eerlang te verwachten conversie der 4 % nationale schuldbrieven in een 3½ of 3¾ pCts. fonds, ook in deze provincie, die ten vorigen jare reeds voor 4 % genegotieerd had, met goed uitzigt eene proef zou kunnen worden genomen, om tegen 3½ % de leening te sluiten, af te lossen in den tijd van tien jaren, en met de renten te vinden uit de heffing van een op cent op de grondbelasting en twee opcenten op het personeel.

De begrooting wordt in haar geheel vastgesteld als volgt:

In ontvang op	*f* 398,382,94½
» uitgaaf »	- 397,889,46½
En alzoo met een batig slot van	*f* 493,48

Als laatste punt wordt nog besloten tot de naziening der redactie van het reglement op de lage verveeningen, aan de commissie van rapporteurs opgedragen, de heer griffier uit te noodigen, en mitsdien eene nadere voordragt dier commissie voor dit eenigst overgebleven punt niet in te wachten.

En alsnu geene zaken meer te behandelen zijnde, is deze zitting der Staten door den heer Voorzitter, in naam des Konings gesloten.

— Betrekkelijk het geval van vergiftiging te Dongjum, waarvan wij in ons vorig no. melding maakten, vernemen wij nader, dat dit niet uit onvoorzigtigheid is geschied, maar, volgens de bekentenis der daderes zelve, uit boosaardig

opzet. Als reden van haar misdaad gaf zij op, dat zij daardoor zich wilde ontlasten van de verdere oppassing van het kind, dat van de geboorte af sukkelende en aan hare zorgen toevertrouwd was. Overigens moet zij kort te voren over die oppassing eenige woordenwisseling met hare meesteres gehad hebben, van welk tijdstip af eigenlijk haar vreesselijk voornemen dagteekende. De hoeveelheid vergif aan het kind toegediend was intusschen niet groot genoeg om terstond den dood ten gevolge te hebben, daar het kind nog van Vrijdag tot Maandag avond heeft geleefd.

De beschuldigde is Donderdag avond jl. terstond gevankelijk herwaarts overgebragt, terwijl de lijkschouwing van het kind den volgenden dag aan het Paleis van Justitie heeft plaats gehad. Het chemisch onderzoek ten dezen is opgedragen aan de heeren *E. Bloembergen* en *J. J. Bruinsma*, apothekers alhier.

— Vrijdag middag ten ongeveer 12 uur is de bliksem geslagen in de aan den Vijfhuisterdijk onder het behoor van den dorpe Hallum, gelegen boerehuizinge, bewoond door *Gerrit S. Sijtsma.* Door de ten spoedigste aangebragte hulp van eene brandspuit, heeft men een gedeelte der woonhuizinge mogen bewaren, doch is de schuur met vele der zich daarin bevindende landbouwers-gereedschappen, benevens eene aanzienlijke hoeveelheid koolzaad eene prooi der vlammen geworden.

Ook onder Minnertsga heeft men vrees dat een hevige brand heeft gewoed.

Eindelijk vernemen wij nog, dat in den afgeloopen nacht ook te Tzum de bliksem in eene boereplaats is geslagen, die daardoor geheel moet zijn afgebrand.

— Naar men verneemt, zoude bij het departement van binnenl. zaken het voornemen bestaan, om trapswijze het beginsel in te voeren, dat de tollen van openbare werken niet meer mogen renderen dan de kosten van onderhoud bedragen en zouden, overeenkomstig daarmede, eerlang alle tollen, om het even, of zij door provincien, gemeenten of maatschappijen genoten worden, eene verlaging van hooger hand ondergaan. Bereids zijn de Staten van Overijssel aangeschreven geweest, om de afvaarts-gelden der Dedemsvaart, die in dominio privato bij de provincie is, aanzienlijk te verminderen, maar welk voorstel bij dat collegie eenen algemeenen en levendigen tegenstand ondervonden heeft. Het schijnt echter zeker te zijn, dat te gelijk met de vaststelling van het tarief der tollen op het Zwolsche Diep, dat op den ketel van Kampen daarmede gelijk zal worden gesteld. Intusschen schijnt het nog onbeslist, of niet vóór de verlaging der tollen, die het eigendom van corporatien en particulieren zijn, deze maatregel op de rijkstollen behoort te worden toegepast, en moet er twijfel zijn geopperd, of zulks alleen van de uitvoerende magt afhankelijk zoude zijn.

— Het *Prov. Blad* no. 124 bevat een besluit van HH. Ged. Staten, houdende mededeeling eener missive van den minister van binnenlandsche zaken, betreffende de toezending aan dat departement der verslagen van den toestand der gemeenten, welke jaarlijks, ingevolge van de bepaling van art. 182 der gemeente-wet, door burgemeester en wethouders aan den raad moeten worden gedaan.

Het *zelfde Blad* no. 125, bevat een besluit van HH. Ged. Staten, waarbij, naar aanleiding van een adres van *S. W. Osinga c. s.*, met wijziging van het bepaalde bij het 2e lid van het besluit hunner Vergadering van den 17 November 1851, no. 41, (*Prov. Blad no.* 150), voor zoo verre de gemeente *Menaldumadeel* betreft, die gemeente in overeenstemming met de vastgestelde verdeeling voor de verkiezing van raadsleden wordt verdeeld in drie onderkiesdistricten van het hoofdkiesdistrict *Leeuwarden*, voor de keuze der leden van de Provinciale Staten; zijnde die onderkiesdistricten aangewezen als volgt:

EERSTE ONDERKIESDISTRICT, dorpen: Menaldum, Dronrijp, Beetgum, Schingen en Slappeterp, — hoofplaats *Menaldum.*

TWEEDE ONDERKIESDISTRICT, dorpen: Berlikum, Wier en Klooster Anjum, — hoofdplaats *Berlikum.*

DERDE ONDERKISDISTRICT, dorpen: Engelom, Marssum, Deinum; Blessum en Boxum, hoofdplaats *Ritsumazijl*, behoorende onder *Marssum* en *Deinum.*

Het *zelfde Blad* no. 126 bevat eene missive van den heer Commissaris des Konings aan de gemeente-besturen, betrekkelijk de overbrenging der schutters van de ligting van 1852 op de algemeene lijst der schutters, en de inzending zoo van deze lijst en van de rollen, als van een verslag van voorzeide ligting.

— De synode der Nederl. Hervormde Kerk heeft, in hare zittingen van den 28, 30 en 31 Julij ll.:

1°. Bepaald, dat, wanneer nu voortaan na vijf jaren over de toegezegde gelden uit het fonds voor noodlijdende kerken door de kerkvoogdijen niet zal zijn beschikt, de subsidie zal worden beschouwd te zijn vervallen.

2°. Met eenparigheid goedgekeurd de geheele handeling der algemeene synodale commissie, ten opzigte van het door haar ontworpen *plan tot oprigting van een fonds voor de Hervormde Kerk in het Koningrijk der Nederlanden, ten dienste der Evangelieprediking aan de gemeenten.* Verder besloot zij, dat de commissie zal overgaan, bij tijd en wijle, tot de benoeming van den *Administrateur* van dit fonds, alsmede van de twee *buitengewone Commissarissen.* Even eenstemmig is goedgekeurd het voorstel der commissie, om af te zien van het regt aan de zijde der Synode tot het doen van eene voordragt van Predikanten of Kandidaten voor het beroep ter vervulling van eene standplaats, waarvoor *door het fonds in het tractement* zal worden voorzien.

3°. Gearresteerd met algemeene stemmen het door de daartoe benoemde Commissie geconcipiëerde adres aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal tegen den geest en de strekking der voorgedragen Armenwet, in betrekking met de kerkelijke instellingen van weldadigheid. Waarna hetzelve der Tweede Kamer is aangeboden.

4°. Besloten in het *concept-reglement op de Kerkeraden* het navolgend artikel te stellen: »de wijze van benoeming van Ouderlingen en Diakenen blijft op den tegenwoordigen voet, tot dat *plaatselijke* reglementen, welke binnen den tijd van één jaar na de invoering van het *Algemeen* Reglement op de Kerkeraden door dezen aan de goedkeuring der Gemeenten moeten worden onderworpen, de wijze van benoeming zullen hebben geregeld, opdat het alsdan blijke, of volgens art. 23 van het Algemeen Reglement, voor de Hervormde Kerk in het Koningrijk der Nederlanden, de Gemeenten het regt tot benoeming van Ouderlingen en Diakenen, bij haar berustende, behoudens de verkregene regten van derden, óf zelve zullen willen uitoefenen, óf door den kerkeraad of door anderen bepaaldelijk daartoe gemagtigd, willen doen uitoefenen. De wijze waarop die stemming zal worden geregeld, zal door Provinciale Reglementen naar de behoeften der onderscheidene gemeenten worden bepaald."

Ook is in dit Concept de stembevoegdheid der Gemeente-leden geregeld.

VERKORT VERSLAG van den toestand der provincie Friesland, *in* 1851, *door de Gedeputeerde Staten aan de Staten van dat Gewest gedaan, in de Zomer-vergadering van* 1852.

(*Vervolg van no.* 60.)

Het getal der tot de loting voor de nationale-militie ingeschrevenen voor de ligting van 1852, heeft bedragen 2748. Het door de Provincie geleverd contingent was gewoon 654 en buitengewoon 20, te zamen dus 674. Daarvan zijn ingelijfd 661 manschappen. Van de uitspraken der militieraden hebben 13 voorzieningen in hooger beroep plaats gehad. Van die uitspraken werden 5 vernietigd en 8 door Ged. Staten gehandhaafd, onder welke laatste eene voorkomt, waarvan de uitvoering van het besluit door den Commissaris des Konings in de Provincie is geschorst, en waaromtrent Zr. Ms. beslissing nog is hangende.

De geheele sterkte der schutterij bedroeg als volgt: Dienstdoende schutterijen, actief 920, reserve 1114, te zamen 2034 man. Rustende schutterijen, actief 3033, reserve 3704, te zamen 6737 man. Geheele sterkte, zoo van de dienstdoende als rustende schutterijen 8771 man. Sterkte van den 1sten ban der *dienstdoende* schutterijen: officieren 44, onder-officieren 66, korporaals 88, tamboers 44, schutters, actieve 828, in reserve 738, te zamen 1808 man. Sterkte van den 1sten ban der *rustende* schutterijen: officieren 172, onder-officieren 264, korporaals 352, schutters, actieve 2853, in reserve 2889, te zamen 6530 man. Geheele sterkte van den 1sten ban der *dienstdoende* en *rustende* schutterijen 8338 man. — Slechts één verzoek tot voorziening in hooger beroep kwam voor van de uitspraak eener commissie van onderzoek. Daar het echter te laat was ingediend, is het buiten deliberatie gehouden. Tegen 2 vonnissen van de schuttersraden werden appellen ingediend. Daarvan werd één vonnis vernietigd, terwijl het andere gehandhaafd werd.

Het getal gemeenten, behoorende tot de Nederduitsche Hervormde kerk bedroeg 290, verdeeld in 5 klassen en 19 ringen. Tot deze gemeenten behooren 304 kerken, waarin door 216 predikanten de dienst wordt verrigt.

De kerkgebouwen zijn meerendeels in eenen goeden toestand en naar behooren onderhouden. Te Birdaard werd in 1851 eene nieuwe kerk gebouwd, waartoe door de algemeene Synode der Hervormde kerk, uit het fonds voor de noodlijdende kerken en personen, in het geheel was toegestaan eene subsidie van *f* 3000. Uit hetzelfde fonds werd eene subsidie toegekend van *f* 3800 tot het stichten eener nieuwe kerk te Haulerwijk, die thans in aanbouw is. Overigens verleende de Synode op nieuw uit dat fonds voor de kerkbouwing te Surhuisterveen *f* 1000 en voor de bouwing eener pastorij te Bakkeveen *f* 2500. Aan de kerk van Dockum werd door een ongenoemde eene gift van *f* 1000 gedaan.

In den toestand van de te Leeuwarden gevestigde Waalsche gemeente viel geene verandering voor. Het kerkgebouw werd in goeden staat onderhouden. Zoo als in het vorig verslag reeds is medegedeeld, is bij deze gemeente slechts één predikant.

Tot de gezindheid der Christelijke Afgescheidenen behooren thans 36 gemeenten, waarvan ieder, met uitzondering van de gemeente te Anjum, eene kerk heeft. Het getal dienstdoende predikanten, beliep in 1851 in 't geheel 18, zoodat in even zoo vele of in de wederhelft van alle gemeenten vacatures bestonden. De kerkgebouwen bevinden zich over 't algemeen in goeden toestand.

Doopsgezinde gemeenten bestaan er 43 met 45 kerken en 47 dienstdoende predikanten.

De Evangelisch Lutersche gezindheid telt slechts 2 gemeenten (te Leeuwarden en te Harlingen). Ieder dezer gemeenten heeft één predikant, benevens ééne kerk, die in goeden staat wordt onderhouden. Er bevindt zich ook eene Luthersche gemeente te Workum, waarvan de leden tot de gemeente te Harlingen behooren.

Van de gezindheid der Herstelde Lutherschen bestaat slechts ééne gemeente (te Harlingen). Zij heeft een, zich in goeden staat bevindend kerkgebouw en een predikant.

In het getal en den toestand der Roomsch Katholijke en Israëlitische gemeenten hebben sinds het vorige jaar geene veranderingen plaats gehad, zoodat daaromtrent tot het in het vorige jaar medegedeelde wordt verwezen.

Volgens het algemeen overzigt van den Staat van het middelbaar en lager Schoolwezen in de provincie, over 1851, van de prov. Commissie van Onderwijs ontvangen, verkeerde het volks-schoolwezen gedurende dat jaar, over het geheel genomen, in eenen gunstigen toestand. Het bleek althans, dat het getal der leer-inrigtingen met 2 bijzondere scholen der 2de klasse met 1 zondag-, 1 herhaling-, 5 bewaar- en 8 volks-zangscholen vermeerderd werd, dat de gezamenlijke openbare en bijzondere scholen 646 leerlingen, de bewaar- of kleinkinderscholen 429, de zondagscholen 123 en de volks-zangscholen 340 leerlingen *meer* dan in 't vorige jaar telden, hebbende alleen de herhalingsscholen eene geringe vermindering in het getal der leerlingen t. w. 25 ondergaan, dat op eenige plaatsen de inkomsten der onderwijzers in eene meerdere of mindere mate verhoogd zijn; alsmede, dat er 6 scholen en 4 onderwijzerswoningen nieuw gebouwd en 12 scholen en 16 schoolhuizingen vergroot of verbeterd werden enz. enz.

De gezamenlijke openbare scholen, wier getal 344 bedroeg, werden gedurende 1851 voor eenen korteren of langeren tijd door 42,726 leerlingen, t. w. 24,021 jongens en 18,705 meisjes bezocht. Kosteloos onderwijs hebben genoten 12,322 kinderen.

Aan de gezamenlijke scholen fungeerden 341 *hoofdonderwijzers.* Voorts waren er 3 onderwijzeressen met 5 secondanten.

In 1851 waren er 21 bewaar- of kleinkinderscholen met 1266 leerlingen; 24 herhalingscholen met 631 leerlingen; 9 Zondagscholen met 763 leerlingen; 1 werkschool met 40 leerlingen; 50 volks-zangscholen met 1735 leerlingen; 1 gijmnastieschool (die echter slechts tijdelijk in werking was); 1 zwemschool en 2 zeevaartkundige scholen met 102 leerlingen, te zamen 109 scholen met 4537 leerlingen.

Het getal schoolonderwijzers-gezelschappen was 35 (gelijk aan dat in 1850) met 494 leden.

Er bestonden in deze provincie 8 latijnsche scholen of gymnasien. Het geheele getal leerlingen was 106, als: te Leeuwarden 41, te Sneek 18, te Harlingen 17, te Dockum 13, te Franeker 12, te Bolsward 4, te Joure 1. De school te Stavoren, werd, gelijk reeds sedert eenige jaren het geval is, door geen enkelen leerling bezocht. In het algemeen verkeerde het onderwijs in voldoenden staat en werd voor localen en hulpmiddelen goede zorg gedragen.

De bouwkundige teekenschool te Leeuwarden had in den afgeloopen cursus 24 leerlingen minder dan in de vorige, nl. 108 in 't geheel. Die te Harlingen had 21 leerlingen en dus 1 minder dan in het vorige jaar. Ook te Dragten bestaat sinds kort eene hand- en bouwkundige teekenschool. De wis- en zeevaartkundige school te Harlingen was bloeijende gedurende den cursus van November 1850 tot April 1851. Niet minder toch dan 75 leerlingen namen deel aan het onderwijs, waarvan 5 het examen aflegden als eerste- en mede 5 als tweede stuurlieden.

Op de zeevaartkundigeschool te Nes op Ameland waren in 't afgeloopen jaar 27 leerlingen, waarvan 4 als stuurlieden werden geplaatst en 3 als 2den stuurman examen aflegden.

Het Friesch genootschap van Geschied-, Oudheid- en Taalkunde, zag het getal zijner leden bij voortduring vermeerderen. Het *Selscip foar Frysce tael in Scriftenkinnisse* blijft mede in eenen bloeijenden toestand verkeeren. Het getal zijner leden is, sedert het vorige jaar, vrij aanmerkelijk toegenomen en wint tijdelings nog meer aan.

In onderscheidene gemeenten van de provincie bestaan gezelschappen waarin men zich op de beoefening der toonkunst toelegt. Op verschillende plaatsen vindt men mede zangvereenigingen.

De Maatschappij ter bevordering van teeken en schilderkunst in Friesland mogt zich aanvankelijk in groote belangstelling verheugen.

Natuurkundige genootschappen worden aangetroffen te Leeuwarden, Sneek, Workum en Dragten die allen in meerderen en minderen mate, in gustigen toestand verkeeren.

(*Vervolg hierna.*)

MIDDELBAAR ONDERWIJS
te Joure.

De Instituteur J. NIEUWVEEN Rz. meent den belanghebbenden te moeten herinneren en ter kennisse brengen, dat de nieuwe *cursus* aan zijne *Inrigting den 28sten dezer maand geopend* zal worden, en dat het ONDERWIJS der OUDE TALEN aan een' zeer bekwaam *Doctor in de Letteren* is opgedragen, die met *primo September* zijne taak zal opvatten.

EXTRACT-VONNIS.

Bij vonnisse van de Arrondissements-Regtbank te Leeuwarden, ter openbare teregtzitting uitgesproken op den 2 Augustus 1852, is ANNA CATHARINA SMITS, Weduwe van wijlen ANDRIES HOOGMOLEN, zonder beroep wonende te Harlingen, op grond van art. 487 van het Burg. Wetb. onder Curatele gesteld; waarvan deze openbare aankondiging geschiedt naar aanleiding van art. 498 Burg. Wetb.

Mr. C. C. C. WARMOLTS, *Procureur.*

De Ondergeteekende, ofschoon zeer gevoelig voor de onderscheiding van zich op de Herstemming-Lijst tot benoeming van Leden der Kamer van Koophandel en Fabrijken in deze Gemeente geplaatst te zien, verzoekt de Kiesgeregtigden hem voor deze betrekking niet in aanmerking te nemen; aangezien bij benoemd wordende, daarvoor zoude bedanken.

Leeuwarden, den 9 Augustus 1852. G. H. VAN DER MEULEN.

STAAT van de MIDDELPRIJZEN der *Granen* en andere *Objecten* welke gedurende de tweede helft der maand Julij 1852, ter Markt der stad *Leeuwarden*, zijn verkocht, volgens Nederlandsche maat en gewigt:

Tarwe,..	Witte....	*f* 6.20	de Mudde.	Boter,...........		*f* 0.73½	het pond.
	Roode..	» 0.00	» »	Vleesch,	Koe.....	» 0.32	» »
Rogge,.......	....	» 5.95	» »		Kalfs...	» 0.00	» »
Gerst,...	Vroege...	» 4.37	» »		Schapen.	» 0.35	» »
	Late.....	» 0.00	» »	Varkens-vleesch,	Versch...	» 0.43½	» »
Boekweit,.........		» 5.60	» »		Gerookt..	» 0.60	» »
Haver,...........		» 2.65	» »	Aardap-pelen,	Vroege...	» 2.50	de Mudde.
Witte Boonen,.....		» 0.00	» »		Late.....	» 0.00	» »
Erwten,.	Witte....	» 0.00	» »	Zaad,...	Kool....	» 10.00	» »
	Groene..	» 0.00	» »		Raap....	» 0.00	» »
	Graauwe.	» 0.00	» »		Lijn.....	» 0.00	» »

Accordeert met het Register der Middelprijzen.

Leeuwarden, den 2 Augustus 1852.

De Burgemeester,
J. H. BEUCKER ANDREÆ.

Opgave der Prijs en Aanvoer van *BOTER* en *KAAS*, den 6 Augustus 1852, aan de Stadswaag te Leeuwarden.

BOTER, *f* 33,75. AANVOER: 1048/4, 220/8 en 95/16 vaten.
KAAS, - 14 à *f* 20. » 9624 Ned. ℔.

Prijs-Courant der Effecten.

Amsterdam, den 7 Augustus 1852.

Nederland.

Werk. Schuld	2½ pCt.	63⅜	63⅞	63⅞
Dito dito..	3 »	76		
Dito dito ...	4 »	96¼	96 7/16	96 7/16
Amort.-Synd.	3½ »			
Handel-Maats.......		125		

Frankrijk.

Obligatien....	3 pCt.	70⅝	70 11/16	70 11/16

Rusland.

Ob. bij *H.* 1798/1816	5 pCt.	108¼	108⅝
dito dito 1828/1829	5 »	106¼	
Dito bij dito..	4 »		
Geldl. te Londen	4½ »		

Spanje.

Obligatien.....	1 pCt.	22 1/16	22¼	22 3/16
»	3 »	49⅛		
» Binnenl. à6/m	3 »	44¼	44⅜	44 13/16
Coupons Bewijzen.....				
Passive...............				

Oostenrijk.

Metaliek.......	5 pCt.	77⅝	77 11/16	
» (nieuwe)	2½ »	40½	40 9/16	
» » Amst.	5 »	90⅛	90¼	90¼

Portugal.

Te Londen 5 (nu 4)	pCt.	40 13/16	40 15/16	40 15/16
»	4 »	37½	37⅞	37 13/16

Metal. La. B. 5 pCt. 90⅛, ¼, ⅛; Weenerb. bij Goll en C°. 5 pCt. 83⅜, ½; Dito 4 pCt. 68; Amerik. Bank-Actien 4½; Nieuwe Mexik. 26 15/16, 27⅛, 27⅛, Gren. 2 pCt. 21⅞, 22; Dito Uitg. 9 3/16; 2½ pCt. Metal. 1851 40⅛, ¼.

Onze fondsenmarkt, die heden aanvankelijk, op de aanhoudende daling der Fransche fondsen te Parijs, wederom in eene flaauwe stemming opende, is later, ten gevolge van onderscheidene inkoopen, welke zoowel in binnenl. als buitenl. effecten zijn bewerkstelligd, williger gebleven, en de prijzen blijven over het algemeen nagenoeg als gisteren. In Integralen en Portug., die zelfs iets hooger dan gisteren sluiten, alsmede in Spaansche en Oostenr., was de omzet vrij geanimeerd.

Zondag den 8 Augustus.

Integralen 63⅞, 15/16. Spaansche 1 pCts. 22¼. Binnenl. 3 pCt. 44 13/16. Metaliek 5 pCt. 77⅝. Dito 2½ pCts. 40⅝. Dito 1851 40 3/16. Dito Nieuwe 5 pCt. La. B. 90⅛.

Tot de genoteerde koersen vertoonde heden de handel geene bijzondere levendigheid.

*** Vijftigjarige Echtvereeniging van:
Harlingen, den 8 Augustus 1852. — JAN HENDERIKS MEIJER, en AALTJE GELTS LINDEBOOM.

*** Getrouwd:
Bolsward, den 1 Augustus 1852. — J. HETTEMA, en H. IJNTEMA.

*** Getrouwd,
Rotterdam, den 4 Augustus 1852. — W. HOEVENAAR, en A. BAARTZ.

*** Getrouwd:
Amsterdam, den 5 Augustus 1852. — A. A. JORRITSMA, *Med. et Art. Obst. Doctor te Sneek*, en G. I. MAARSCHALK.

*** Heden verloste zeer voorspoedig van eene welgeschapen Dochter A. W. BRUINSMA, geliefde Echtgenoote van
Tjummarum, den 2 Augustus 1852. — A. G. BIJLSMA.
Eenige kennisgeving.

*** Heden beviel voorspoedig van eene Dochter F. D. MEINDERSMA, geliefde Echtgenoot van
Metslawier, den 2 Augustus 1852. — J. N. WITTEVEEN.

*** Heden beviel van een' welgeschapen Zoon, Vrouwe JACOBA CECILIA COENRADINA van BOELENS, veelgeliefde Echtgenoote van
Metslawier, den 5 Augustus 1852. — Jr. Mr. JAN MINNEMA van HAERSMA de WITH.

*** Bevallen van eene Dochter PETRONELLA van BLOM — Friis.
Gorredijk, den 7 Augustus 1852. — Dr. van BLOM.

*** Door Gods goedheid verloste heden morgen 10½ uur van eene welgeschapene Dochter ANTJE S. JONGMA, geliefde Echtgenoote van
Schettens, den 7 Augustus 1852. — IJ C. de HAAS.

LEEUWARDEN, den 9 Augustus 1852. Heden beviel zeer voorspoedig van eenen Zoon MARGARETHA ELISABETH LAGE, geliefde Echtgenoote van
Eenige kennisgeving. — Mr. JAN van der VEEN.

*** Op den 1 Augustus 1852 overleed te Beetsterzwaag, in den ouderdom van 50 jaren en ruim 6 maanden, de WelEd. Zeer Gel. Heer JAN POSTHUMUS Fz., in leven Med. et Art. Obstet. Doctor, laatst te Harlingen woonachtig.

Op uitdrukkelijke begeerte van den overledene zullen over hem geene uiterlijke teekenen van rouw gedragen worden.

Eenige kennisgeving.

*** Heden na den middag 12½ uur overleed, na eene langdurige ongesteldheid, mijn waarde Echtgenoot HESSEL EVERTS SCHELTEMA, Genees-, Heel- en Verloskundige alhier, in den ouderdom van 36 jaren en 6 maanden, na eene echtvereeniging van ruim 10 jaren, mij nalatende 4 jonge kinderen.
Menaldum, den 2 Augustus 1852. — T. FABER. Wed. H. E. Scheltema.
Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed tot onze groote droefheid onze Zoon JAN ANNES KROL, in den ouderdom van ruim 31½ jaren.
Bergumerdam, den 2 Augustus 1852. — A. J. KROL. B. M. KROL, geb. Vries.
PS. *Strekkende deze tot kennisgeving aan Vrienden en Bekenden.*

*** Heden overleed tot mijne innige smart, na eene sukkeling van 6 maanden, mijne teederbeminde Echtgenoot HIPKE TJIBBES DEINUM, in den ouderdom van 36 jaren en 14 dagen, na eene gelukkige echtvereeniging van ruim 9½ jaar, mij nalatende twee Kinderen, te jong om hun groot verlies te beseffen.

De hoop dat hare standverwisseling zalig is, lenigt eenigzins mijne smart.
Dragten, den 3 Augustus 1852. — P. S. WESTERBAAN.
PS. Familie, Vrienden en Bekenden gelieven deze algemeene voor bijzondere kennisgeving aan te nemen.

*** Heden overleed mijne jongste Dochter ANTJE, aan eene ziekte, in den jeugdigen leeftijd van 27 weken, waarvan zij slechts ééne met hare Moeder mogt leven.
St. Anna-Parochie, den 3 Augustus 1852. — J. O. KONING.

*** Heden overleed mijn waarde Echtgenoot SIJE HESSELS HESLINGA, in den ouderdom van ruim 62 jaren; in leven Landbouwer en Kerkvoogd alhier.
Wijnaldum, den 5 Augustus 1852. — GOOITSKE JANS HUITINGA, Wed. S. H. Heslinga.

*** Heden avond overleed, na eene langdurige ongesteldheid, mijn geliefden oudsten Zoon MARIUS, in den ouderdom van 46 jaren.
Leeuwarden, den 5 Augustus 1852. — M. FEDDES, *mede namens mijne Kinderen.*
Strekkende deze tot kennisgeving aan Vrienden en Bekenden.

*** Heden overleed tot onze bittere droefheid ons jongste Zoontje POULUS, oud 7 maanden.
Berlikum, den 5 Augustus 1852. — T. RISSELADA. G. C. RISSELADA — Wassenaar.
Eenige kennisgeving.

*** Het Dochtertje, welks geboorte ons voor zeven weken zoo zeer verheugde, werd heden, tot onze groote droefheid, van ons terug genomen.
Leeuwarden, den 7 Augustus 1852. — S. W. TROMP. A. E. le MAIRE.
Eenige kennisgeving.

*** Ons geliefd jongst Zoontje JACOBUS, overleed heden, bijna een jaar oud.
Harlingen, den 7 Augustus 1852. — F. FOEKENS. A. J. FOEKENS, — Brouwer.
Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed tot onze innige droefheid onze geliefde Zoon JAKOB, Ondermeester te dezer plaats, in den ouderdom van bijna 28 jaren. De overledene, algemeen geacht, wordt mede op het hartelijkst betreurd door haar, met wie hij had gehoopt zich eenmaal door den band des huwelijks vereenigd te zien.
Dragten, den 8 Augustus 1852. — J. J. v. d. BERG, *Logementhouder.*
Eenige kennisgeving.

BURGERLIJKE STAND.

Bij den Burgerlijken Stand te *Leeuwarden* zijn van den 3 tot en met den 9 Augustus 1852 aangegeven: 12 Geboren, 20 Overleden, Gehuwd 6 paren.

St. Jacobs- of St. Jobs-Leen te Oldehove.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van LEEUWARDEN, Provisoren van het St. Jacobs- of St. Jobs-Leen te Oldehove, in de thans bestaande vacature van dit Leen willende voorzien, roepen, bij deze, de COLLATOREN van gezegd Leen op, om te compareren ten Raadhuize der stad Leeuwarden, op Donderdag den 16 September 1852, des voormiddags te elf ure, ten einde alsdan hunne regten, als zoodanig te doen gelden.

Leeuwarden, den 9 Augustus 1852.
Burgemeester en Wethouders voornoemd,
J. H. BEUCKER ANDREÆ.
De Secretaris,
H. S. de WAL.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van GAASTERLAND, maken bekend, dat de gewone jaarlijksche WILDEMARKT, dit jaar invalt op Donderdag en Vrijdag den 19 en 20 Augustus e. k.; dat de standplaatsen voor Kramen, Tenten enz., des Woensdags morgens te voren ten 8 uur bij Loting, op de Wildemarkt zullen worden aangewezen; dat de KERMIS te Balk, op Maandag den 23 derzelfder maand invalt en de wekelijksche Paarden- en Beestenmarkten des Woensdags worden gehouden; wordende het publiek bij dezen herinnerd, dat in het jaar 1851 de Koemarkt te Balk aanmerkelijk verbeterd en tot groot gerief der koopers en verkoopers ingerigt is.

Balk, den 4 Augustus 1852.
Burgemeester en Wethouders voornoemd,
G. R. G. v. SWINDEREN.
W. J. HEMSING, *Secr.*

AANBESTEDING.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van SCHOTERLAND zijn voornemens op Zaturdag den 21 Augustus e. k., des middags ten 12 ure, in het Gemeentehuis te Heerenveen, publiek, aan den minstaannemenden aan te besteden: Het AFBREKEN der OUDE- en het OPBOUWEN eener GEHEEL NIEUWE SCHOOL te *Oudeschoot.*

Het Bestek en de Voorwaarden zullen van af den 12 dezer ter Secretarie der Gemeente ter inzage liggen en aanwijzing in loco gedaan worden op Donderdag en Vrijdag den 19 en 20 Aug. e. k., telkens des voormiddags van 9—12 ure.

Heerenveen, den 6 Augustus 1852.
Burgemeester en Wethouders voornoemd,
A. MEINESZ.
De Secretaris,
R. BINKES.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van WONSERADEEL, convoceren bij deze de Hervormde Floreenpligtigen van de navolgende Dorpen, om te compareren, als die van:

Kimswerd, op Dingsdag den 17 Augustus 1852, 's morgens 10 uur, in de kerk aldaar.
Arum, op denzelfden dag, 's middags 12 uur, in de kerk aldaar.
Lollum, op Woensdag den 18 Augustus 1852, 's morgens 10 uur, in de kerk aldaar.
Burgwerd, op denzelfden dag, 's middags 12 uur,
Hartwerd, op denzelfden dag, 's namiddags 1 uur, } in de Kerk te Burgwerd.
Hichtum, op denzelfden dag, 's namiddags 2 uur,
Parraga, op Maandag den 23 Augustus 1852, 's morgens 10 uur, } in de Kerk
Hieslum, op denzelfden dag, 's voormiddags 11 uur, } te Parraga.
Dedgum, op denzelfden dag, 's namiddags 1 uur, } in de Kerk
Tjerkwerd, op denzelfden dag, 's namiddags 2 uur, } te Tjerkwerd.
Cornwerd, op Dingsdag den 24 Augustus 1852, 's morgens 10 uur, in de Kerk aldaar.
Zurich, op denzelfden dag, 's middags 12 uur, in de Herberg aldaar.
Pingjum, op denzelfden dag, 's namiddags 2 uur, in de Kerk aldaar.
Allingawier, op Woensdag den 25 Augustus 1852, 's morgens 10 uur, in de Kerk aldaar.
Exmorra, op denzelfden dag, 's voormiddags 11½ uur, Idem.
Longerhouw, op denzelfden dag, 's namiddags 1 uur, in de Kerk aldaar.
Schettens, op denzelfden dag, 's namiddags 3 uur, in de Kerk aldaar.
Idsegahuizum, op Zaturdag den 28 Aug. 1852, 's morgens 10 uur, } in de Kerk
Piaam, op denzelfden dag, 's voormiddags 11 uur, } Idsegahuizum.
Ferwoude, op denzelfden dag, 's namiddags 1 uur, } in de Kerk te Gaast.
Gaast, op denzelfden dag, 's namiddags 2 uur,
Ængwier, op Woensdag den 1 Sept. 1852, 's morgens 9 uur, } in de Kerk
Wons, op denzelfden dag, 's morgens 10 uur, } te Wons.
Schraard, op denzelfden dag, 's middags 12 uur, in de Kerk aldaar.
Witmarsum, op denzelfden dag, 's namiddags 2 uur, in de Kerk aldaar.

Ten einde alsdan ieder in den hunnen 1° op te nemen en bij welbevinding te sluiten de rekening der Kerkvoogdij-administratie over 1851, 2° vast te stellen de staten van begrooting over 1853, 3° die van Exmorra, Ferwoude, Gaast, Hieslum en Parraga elk een Kerkvoogd te benoemen voor de aldaar bestaande vacaturen, 4° speciaal te besluiten die van *Arum* over het uitgeven van eenige grond in grondpacht aan *Tjeerd S. Pollema* en *Ane Anema*, en omtrent het veranderen van een voetpad, — die van Pingjum over eene verbouwing van de Pastorie-Huizinge en het vinden der daarvoor benoodigde fondsen — die van Idsegahuizum omtrent het veranderen van de scheiding der Pastorie-Tuin en die van Witmarsum omtrent de afstand van eenige grond der Pastorie-Tuin en grondpacht aan *J. A. Visser* en het daarvoor bouwen van een bergplaats bij de Pastorie, eindelijk allen om te besluiten hetgeen verder zal worden ter tafel gebragt.

Bolsward, den 7 Augustus 1852.
Burgemeester en Wethouders voornoemd,
T. MULIER.
De Secretaris,
J. BINKES.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van BAARDERADEEL, noodigen bij deze uit, de Onderwijzers van den 2den rang, die genegen zijn te dingen naar de School van het dorp Baard, welke opengevallen is door het overlijden van *G. J. Meijer*, om zich ten dien einde, onder overlegging van bewijzen van rang, goed gedrag en praktische bekwaamheid, vrachtvrij of in persoon aan te melden ten Gemeentehuize te Weidum, vóór of op den 24 Augustus e. k. en zich tot het doen van het vergelijkend Examen te laten vinden in de Herberg van H. van der WAL te Baard, op Zaturdag den 4 September e. k., des voormiddags ten 9 ure.

De voordeelen aan deze School en de daarmede verbonden betrekkingen als Voorzanger bij de Hervormden enz., bestaan uit:

1°. Het vrije gebruik der School-Huizinge en twee stukjes Tuingrond.
2°. Eene toelage uit de Kerkvoogdijbeurs en eene eeuwige rente, gaande uit eene Zathe te Baard, te zamen *f* 220 's jaars; eene bijdrage uit de Gemeentekas, ad *f* 40 en eenige emolumenten, komende op *f* 7.
3°. Het leergeld van ruim 80 kinderen, gerekend in het kwartaal ieder op 30 à 40 Cents.

Weidum, den 9 Augustus 1852.
Burgemeester en Wethouders van Baarderadeel,
E. D. van BEIJMA, *Burgemeester.*
J. van LOON, *Secretaris*

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van OPSTERLAND, maken bij deze aan de belanghebbenden bekend, dat van af Donderdag den 12 Augustus 1852, tot en met Dingsdag den 31 Augustus daaraanvolgende, de RIJDWEG van en naar *Gorredijk*, voor de Passagie met *Rijtuigen* en *Vee* is GESTREMD.

Beetsterzwaag, den 9 Augustus 1852.
Burgemeester en Wethouders voornoemd,
S. van TEIJENS.
De Secretaris der Gemeente,
J. T. de HAAN.

Kerkvoogden der Nederduitsche Hervormde Gemeente te *Leeuwarden*, maken bekend, dat de jaarlijksche uitloting van schuldactien, ieder groot ƒ 500, heeft plaats gehad op den 27 Julij ll., en wel van de volgende nummers:

46, 15, 72, 53, 50, 37 van de eerste leening,
10 van de 2de leening,
10 van de 3de leening.

Kerkvoogden voornoemd,
Leeuwarden, M. S. de WAL, *President*.
6 Augustus 1852. R. D. SMEDING, *Secretaris*.

De Notaris G. S. ZIJLSTRA, te Heeg, zal, op Donderdag den 12 Augustus 1852, des voormiddags om 9 ure, ten huize laatst bewoond geweest door *Jacobus Willemsen de Bock*, te Woudsend, publiek bij boelgoed, tegen gereede betaling, presenteren te verkoopen:

Eenige MEUBELEN en HUISGERADEN, waaronder: 2 Bedden en Peluwen met toebehooren, 1 Staartstukklok, 2 Tafels, eenige Stoelen, 2 Spiegels, eenige Schilderijen, 1 koperen Doofpot, en verder Koper-, Tin-, IJzer- en Aardewerk; voorts een beslagen HOOIWAGEN enz.

Bij toeval uit de hand te koop:

Eene nette HUIZINGE met MOESTUINEN, groote BOOMGAARD, voorzien van fijne Vruchtboomen, KOEPEL-PARTIJ, twee GREIDKAMPEN, benevens verdere GEBOUWEN en BEPLANTINGEN, zeer aangenaam gelegen in het fraaiste en ruimste gedeelte van het Oranjewoud, nabij Heerenveen.

Hetzelve is dagelijks te bezigtigen, terwijl nadere informatien zijn te bekomen bij den Eigenaar N. MEIJER, Logementhouder in het Oranjewoud.

Uit de hand te koop:

Eene prompte, zeer ter nering staande KOOPMANS HUIZINGE en ERVE c. a. aan het Hoogend, op de hoek der Kleinepalen te Sneek, met daarachter staande ruime PAKHUIZINGE; alles met 12 Mei 1853 vrij te aanvaarden.

Te bevragen bij den Cand.-Notaris K. de JONG Rz., te Sneek.

HERVATTING DER STOOMBOOT-

EN DILIGENCE-DIENSTEN *HARLINGEN*.

De Directie maakt bekend dat de diensten van gemelde STOOMBOOT en DILIGENCE tusschen AMSTERDAM, ENKHUIZEN, HARLINGEN, LEEUWARDEN en GRONINGEN, zijn HERVAT.

Vertrek der Stoomboot:

Van AMSTERDAM, Zondag, Woensdag en Vrijdag, 's morgens 7 uur.
» HARLINGEN, Maandag, Donderdag en Zaturdag, 's morgens 8 uur.

Vertrek der Diligence:

Van HARLINGEN, direct na aankomst der Stoomboot.
» GRONINGEN, Zondag, Woensdag en Vrijdag, 's avonds 11 uur.
» LEEUWARDEN, Maandag, Donderdag en Zaturdag, 's morgens 5 uur.

Informatien zijn te bekomen: te *Amsterdam*, bij den Heer J. MEIJERINK, in de Nieuwe Stads-Herberg aan het IJ; te *Enkhuizen*, bij den Heer H. TOP; te *Harlingen*, bij de DIRECTIE; te *Leeuwarden*, bij Mejufvrouw Wed. L. BEUGELAAR; te *Buitenpost*, bij den Heer D. WADMAN, en te *Groningen*, bij Mejufvrouw Wed. J. A. BULSING.

Harlingen 1852.

Logement en Stalling te Sneek.

De Ondergeteekende vroeger LOGEMENTHOUDER in de *Wildeman* te Lemmer, maakt hiermede bekend, dat het door hem onlangs aangekocht LOGEMENT *DE WIJNBERG*, te Sneek, ten gevolge van hoogst belangrijke vertimmeringen en aanbouwing, geheel is ingerigt tot ontvangst van Heeren Reizigers en Familien, zoo mede tot het houden van COMPARITIEN en VERKOOPINGEN. Zich minzaam aanbevelende heeft hij voorts de eer ter kennisse te brengen, dat 's middags ten *twee* ure bij voortduring OPEN TAFEL ten zijnen huize zal worden gehouden.

Sneek, den 7 Augustus 1852. M. J. PEETERS.

Berigt aan Kuipers.

De Ondergeteekende heeft alhier ontvangen de lading nieuw gewaterd en blank KROONKLAPHOUT, aangevoerd per het Kofschip *Elisabeth*, Kapitein *I. S. Brouwer*, groot p. m. 3000 stukken. Deze partij is te bekomen op dezelfde conditie en voor denzelfden prijs als gepasseerde jaar den 4 October na de Klaphout-veiling alhier gehouden, door mij is gesteld geworden. De kwaliteit dezer lading laat ik aan ieder mijner begunstigers ter beoordeeling.

Grouw, den 9 Augustus 1852. J. G. de JONG.

Bij O. VERWER, te Sneek, is te bekomen ROODE CIDER of BESSENWIJN tot 20 Cent, WITTE DITO à 22½ Cent en FRAMBOZEN WIJN tot 25 Cent de Flesch, bij heel of half Anker buiten de Stad 5 Cent per Flesch minder, om de belasting die er te Sneek op is.

Flesschen worden tegen 5 Cent in rekening gebragt.

GOLDBERGER'S KETTINGEN winnen hoe langer hoe meer Vrienden onder de Heeren der Geneeskundige Faculteit. Menigeen komt er openlijk vooruit en prijst ze aan in strijd met zijne bespiegelende kennis; zijn oordeel steunt op ondervinding, de beste leermeester is de parktijk. De gelukkige kuren waren ook zoo menigvuldig, de bewijzen zoo duidelijk, de warme dankbaarheid van vele genezenen zoo luide, dat zij, niettegenstaande alle tegenwerking, die zij te overwinnen hadden, eindelijk zegevieren moesten. Wie wil stijf en krenpel zijn, wie dagen- en wekenlange pijnen uitstaan, als men een middel weet om er zoo spoedig van bevrijd te worden!

Dr. STOLTE, practiserend Geneesheer en Heelmeester in Potsdam, die sedert vele jaren aan hevige, hem dikwijls weken lang aan bed en kamer kluisterende Rheumatismen geleden heeft, verklaart, dat hij, sedert den tijd dat hij een Goldbergerschen Ketting draagt, nu bijna een jaar, geen aanval meer daarvan gehad heeft.

De Echte GOLDBERGER'S KETTINGEN, worden voor ƒ 1,80, ƒ 2,70, ƒ 3,60, ƒ 5,40, in onderstaande Dépôts verkocht:

Amsterdam, *Verkoophuis*; Akkrum, *Pieter K. de Groot*; Bolsward, *S. S. Oosterbaan*; Dokkum, *A. Schaafsma*; Franeker, *K. Drager*; Gorredijk, *S. G. Zwart*; Harlingen, *P. L. Mirande Ps.*; Heerenveen, *G. Overdiep*; Hindelopen, *David de Jong*; Kollum, *G. Nihot*; Leeuwarden, *S. P. Postma* en *J. J. van Haagen*; Sneek, *P. T. Potma*; Meppel, *A. C. Branderhorst*, en verder in alle Steden des Rijks.

DE PILLEN VAN HOLLOWAY

ZIJN EEN VOORTREFFELIJK MIDDEL IN GEVALLEN VAN LEVER-KWAAL EN GEBREK AAN SPIJSVERTERING.

De Heer *Wilson*, welke kortelings is teruggekomen uit Bengalen, waar hij gedurende onderscheidene jaren in dienst der Oost-Indische Kompagnie was geweest, vervoegde zich onlangs ten huize van den Professor *Holloway*, en betuigde hem zijne volmaakte tevredenheid over de goede uitwerking zijner onvergelijkelijke Pillen. Sedert jaren had hij aan leverziekte en gebrek aan spijsvertering geleden, welke laatstgenoemde ongesteldheid zoo sterk was, dat hij maanden lang niets dan zeer ligte spijzen kon gebruiken; geene andere middelen baatten hem, dan de Pillen van *Holloway*, door welker gebruik hij thans volmaakt weder hersteld is.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt:

DOOSJES PILLEN van ƒ 0,90, ƒ 2,10, ƒ 3,30, ƒ 7,75, ƒ 15,50, ƒ 23,50.
POTJES ZALF van - 0,90, - 2,10, - 3.30, - 8,15, - 15,90, - 23,90.

Zijn op *franco aanvrage*, *à contant*, te bekomen: aan het Hoofddepôt, bij den Heer J. STRAATMAN, te 's Hertogenbosch; J. C. H. van HARINXMA, te Leeuwarden; Wed. H. A. BINKSMA, te Harlingen; alsmede te Londen, Strand 244, *Holloway's Etablissement*.

Harddraverij te Eestrum.

Met consent gedenkt de Kastelein S. K. NAUTA, te Eestrum, den 14 Augustus te laten verharddraven:

Eene ZILVEREN ZAK-TABAKSDOOS;

door paarden, welke onder den man geen prijs noch premie hebben gewonnen, ten genoegen der keurmeesters zijn.

Aangifte der paarden des namiddags voor één uur, en de draverij precies om

HARDDRAVERIJ.

Met de vereischte toestemming zal de Kastelein A. SALVERDA met eenige Liefhebbers te Vrouwen-Parochie, op Maandag den 16 Augustus 1852, 2 ure na den middag, door Paarden die geen Prijs of Premie (behalve driejarig) hebben gewonnen, laten Verharddraven en aan den winnaar vereeren:

Een PRIJS van VEERTIG GULDEN in Geld.

Aangifte vóór 1 uur.

Harddraverij op de Wildemarkt.

Met vereischte toestemming zal op den tweeden dag der Wildemarkt, zijnde Vrijdag 20 Augustus 1852, 's namiddags 2 uur, aldaar worden Verharddraafd, indien daartoe minstens zes Paarden, geen Goud of Zilver onder den Man, uitgezonderd Prijzen voor driejarige Paarden uitgeloofd, hebbende gewonnen en tot genoegen der Keurmeesters zijnde, worden aangeboden:

Een vrij te vereeren PRIJS van ZESTIG GULDENS.

De aangifte der Paarden zal moeten geschieden op *Kippenburg*, des morgens van gemelden dag, ten 11 uur, de keuring ten 12 uur, en onmiddelijk daarna de loting, terwijl precies ten 1 uur OPEN TAFEL zal zijn op *Kippenburg*.

Harddraverij te Balk.

Met vereischt consent, gedenken de Kasteleins en eenige Liefhebbers te Balk, op Maandag den 23 Augustus e. k. te laten Verharddraven en vrij te vereeren:

Een ZILVEREN TABAKSPOT en DITO KOMFOOR, of ZEVENTIG GULDENS, ter keuze van den winnaar.

Alle Paarden zullen worden toegelaten, zoo er een genoegzaam getal minstens *zes* voor bekende harddravers worden aangeboden, en die geenen Prijs of Premie in eenige stad hebben gewonnen, noch van stadswege noch door Kasteleins aangeboden, en tot genoegen der Keurmeesters zijn.

De aangaaf der Paarden zal moeten geschieden des morgens vóór elf ure van gemelden dag, ten huize van den Logementhouder S. A. DOOPER, te Balk.

HARDDRAVERIJ

te GRONINGEN, op den 28 Augustus 1852. (*Voorloopige kennisgeving*).

Drie à vier SCHOENMAKERSKNECHTEN, hun werk verstaande, kunnen terstond werk bekomen bij D. TREKLOF, in de Sint Jacobstraat te Leeuwarden.

Een KAGCHELMAKERSKNECHT, zijn werk goed verstaande, kan van stonden aan voor een jaar vast werk bekomen bij W. HAMERSMA, Mr. Smid te Bolsward. Brieven *franco*.

G. T. N. SURINGAR, Boekhandelaar te Leeuwarden, heeft uitgegeven en algemeen verzonden:

PROSPECTUS

van een werk getiteld:

LANDHUISHOUDKUNDIGE FLORA

VOOR

NEDERLAND,

DOOR

H. C. VAN HALL,

Hoogleeraar in de Kruidkunde en Landhuishoudkunde aan de Hoogeschool te Groningen,

Uit te geven bij inteekening in een groot octavo boekdeel op voorwaarden in den *Prospectus* vermeld.

Deze onderneming word met bescheidenheid aanbevolen aan alle *Landbouwers* en *Landbouwkundigen* en voorts aan *allen die op het land wonen* en iets begeeren te weten van de schoone Natuur die hen omringt.

De *Prospectus* is *gratis* verkrijgbaar.

De Boekhandelaar G. W. van der WIEL, te *Arnhem*, heeft verzonden:

DE MORGENSTER,

VAN DE

MAANDELIJKSCHE UITGAVE,

EERSTE STUK;

Inhoud:

Geloofslicht.

De Redactie, den Lezer Heil.
J. Hooijkaas Herderscheê, Vooruitgang.
Dr. C. Boon, één geloof.
J. Hooijkaas Herderscheê, Werkt uws zelfs zaligheid.
Sprankēn van Herder's geest.

Geloofstoets.

J. P. de Keijser, Orthodoxophobie.
B. te Gempt, van Rhijn en het Protestantismus.
Dr. H. J. Spijker, Beoordeeling van den kerkelijken toestand van Nederland door vreemdelingen.
Opgevangen.
Dr. H. J. Spijker, Theologisch Seminarium ten dienste der vrije Schotsche kerk in Nederland.

Geloofsleven.

H. A. C. Denier van der Gon, Des Christens groote kracht in Christus.
Dr. A. W. van Campen, God ook in Zijn straffen Vader.
H. van Berkum, Eene preek over de liefde.
S. J. van den Bergh, Het lied des Wachters.

VAN DE

WEKELIJKSCHE UITGAVE No. 5,

Inhoudende:

Geloofslicht.

Dr. M. van Staveren, Aphorismen over de betrekking des Christens tot het kerkgenootschap, waartoe hij behoort.

Geloofstoets.

De onfeilbaarheid der Apostelen, volgens Dr. J. I. Doedes.
Opgevangen (uit *Handwijzer* en *Nederlander*).

Geloofsleven.

Over 't goede, door A. H. van der Hoeve.

De prijs van den jaargang, in 52 Nommers of in 12 stukken, elk van 8 vellen druks, is ƒ 8.

De Boekverkooper W. P. van STOCKUM, te 's Gravenhage, heeft verzonden:

TIJDREKENKUNDIGE KAART OF TIJDSTROOM DER VADERLANDSCHE GESCHIEDENIS VAN DE VROEGSTE TIJDEN TOT OP HEDEN, TEN GEBRUIKE BIJ DE GESCHIEDENISSEN VAN NOORD-NEDERLAND VAN

Mr. J. VAN LENNEP.

Prijs in plano ƒ 1,50, in carton ƒ 1,90, in carton op linnen ƒ 2,20.

Om een geregeld overzigt te geven van de Geschiedenis onzes Vaderlands en het verband der gelijktijdige gebeurtenissen in de verschillende gewesten aanschouwelijk te maken, is onze historie op deze Kaart in den vorm van den bekenden *Stroom der Tijden* van STRASS voorgesteld; de gebeurtenissen van den tijd der Batavieren tot op den onzen, in chronologische orde, tusschen evenwijdige lijnen afgedeeld, vermeldende.

TER LEEUWARDER COURANT-DRUKKERIJ.